

Motion till riksdagen 2009/10:So330

av **Birgitta Sellén m.fl. (c)**

Diagnostik och behandling av bröstcancer

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att mammografi ska erbjudas alla kvinnor i åldern 40–74 år.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla undersökta kvinnor ska få skriftlig information om diagnos och behandlingsplan samt också få en rehabiliteringsplan.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att alla kvinnor mellan 40–74 år ska få likvärdig och fullgod behandling oberoende av bostadsort.

Motivering

Varje år insjuknar cirka 7 000 kvinnor i Sverige i bröstcancer. Det innebär att varje dag får närmare 20 kvinnor en bröstcancerdiagnos. Var 6:e timme dör en kvinna i Sverige i bröstcancer, den vanligaste cancerformen hos kvinnor. Ännu återstår mycket för att kvinnor i Sverige ska få lika god diagnostik och behandling oavsett var i landet de bor.

I och med den centralisering av organisationen av mammografiundersökningar som skett är det kvinnorna ute på landsbygden som fått minskad tillgänglighet genom ökade kostnader, dels för att ta ledigt från jobbet, dels genom ökade reskostnader. Ökade kostnader för den enskilde plus onödig tidspillan kan leda till att dessa kvinnor avstår från mammografiundersökningar.

Det finns mobila röntgenenheter för mammografikontroller som presterar bilder av god kvalitet och bemannas med kompetent personal. Sådana används av några landsting. Motionärerna anser att det är angeläget att utöka försöken med dessa mobila röntgenenheter så att alla kvinnor mellan 40 och 74 år erbjuds likvärdig och fullgod behandling oberoende av bostadsort.

Fel! Okänt namn på

Det finns landsting som inte erbjuder mammografi enligt Socialstyrelsens anvisningar för kvinnor i åldern 40–74 år. De följer inte heller de rekommenderade intervallen, d.v.s. 18 månader för kvinnor < 55 års ålder och 24 månader för kvinnor > 55 års ålder.

Vissa landsting lever inte heller upp till kravet att bilderna ska granskas av två av varandra oberoende specialister. Sverige följer således inte kriterierna i EU:s riktlinjer för kvalitetssäkring avseende screening och diagnostik av bröstcancer.

Att få ett cancerbesked är en traumatisk och omskakande upplevelse. Det är väl känt att de flesta patienter blir oförmögna att ta till sig information och minnas vad som sagts. Som ett stöd för minnet och för information till anhöriga är det viktigt med skriftlig information.

Resultaten av den medlemsenkät som Bröstcancerförningarnas riksorganisation (BRO) genomförde under 2007 visade tydligt på det stora behovet av skriftlig information om diagnos och inför behandling. Den skriftliga behandlingsplanen bör också innehålla information om vilken rehabilitering patienten ska få efter avslutad behandling. För att underlätta återgången till ett fullgott liv efter operation av och behandling för bröstcancer bör ett individuellt program upprättas som omfattar sjukgymnastik, fysisk träning och psykologisk bearbetning. Bröstrekonstruktion är en väsentlig del av rehabiliteringen. För de som vill ha rekonstruktion skall den ske så snart det är medicinskt möjligt.

Det är självklart att man som patient ska få likvärdig vård oberoende av var man bor och var man får sin behandling. Men alltför ofta kommer larmrapporter om att bröstcancersjuka patienter i ett visst landsting nekas behandlingar och läkemedel av kostnadsskäl. Det är dags att ta ett samlat grepp kring detta – och det måste ske på nationell nivå så att likställighetsprincipen i vården säkras. Därför behövs beslut om att de nationella behandlingsriktlinjerna för bröstcancer inte får överprövas lokalt och att behandlingar som är godkända av Läkemedelsverket ska göras tillgängliga på samma sätt i hela landet. Bröstcancerpatienter måste också få information om rätten till en förnyad medicinsk bedömning, en så kallad second opinion.

Stockholm den 29 september 2009

Birgitta Sellén (c)

Eva Selin Lindgren (c)

Maria Kornevik Jakobsson (c)